

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (Békésbül: szózat az unio tárgyában; Pesten: iparegyesületi közgyűlés; szellemzenély társulat; budapesti énekiskola: Győr-megye: az új főispán a beiktatási szertartástól fölmentve, az országgyűlési választmány munkálkodási köre tárgyai, 's a' t.; rendreigazító fölvilágosítás, Horváth Antal †; előtelek Győrul Pestmegyébül; Baranyából igazolás a „trombitász” ügyében; vágúj helyi társalgási egyesület; ugodi fürdői részvényes társaság; erdélyi hírek; egyházkerületi gyűlés Kömlődön: 's a' t.) Spanyolország (Espana) a barcelonai zavargókat szigorral fenyegeti; újabb kivégeztések Madridban, Van Halen Barcelonában; a junta tagjai megszöktek; az egész tartomány ostromállapotba helyeztetve; 's a' t.) Anglia (udvari hírek; népszámlálási adatok: 's a' t.) Franciaország (a miniszerségben folytonos meghasonlás uralkodik; a kamrák dec. 27ikére összehívva; 's a' t.) Törökország. Külföldi elegyhir. —

Magyarország és Erdély.

(Az Unio tárgyában.) Korunk, a' tervek szülő, de nem mindenkor érlelő kora. Indítványok születnek 's buknak özönnel, tanúsításul, hogy a' mély álomba merült nemzet fölébresztetvén, él, 's egy szebb jövő felé érett megfontoláshoz lépésekkel törekszik. Célj: a' választófalak lerombolásával, szívet szívhez, osztályt osztályhoz közelebb vonni 's így az egyetértés által a' fölébredt ifju nemzet belsőképeni előhaladását eszközölni. Az utóbbi országgyűlésektől sok illy irányban hozott áldásdús törvényzikket birunk, a' következőktől többeket várunk 's reménylünk. A' nemzeti erő öszszesbitése szülte, a' még eddig a' hányzor fölhozott, mindannyiszor megbukott unio eszméjét is. Azon lelkesedésből, mellyel a' tárgyat honunk külön részeiben fölfogák, szinte gyaníthatni, hogy a' kor csiráztató szellője ébresztőleg fúdogált a' körül. Mert hisz ki ne ohajtana az Egyesülést, melly által a' többfelé ágzó erő öszszpontositatik? Ohajtjuk mi is, de a' két protestans fél közti uniót, az érés szakától még messze hisszük lenni; sőt többet mondunk, annak sürgetése nem is egészen korszerű. Mert, a' nemzeti erő 's nagyság kifejtése nálunk jelenleg a' fő föladat, és ezt, nem annyira a' vallási unióban, mint nyelvben és alkotványban véljük helyezni lenni. Vajha csalódnánk! de nekünk úgy tetszik, hogy a' vallási unio sürgetésével, ezen nemzeti fő föladatnak szinte tánnellene dolgozunk. Ugyanis, mellőzve azt, mikép az unio romai kath. honfaink, legalább közülök, nem kevésnek figyelmét magára vonván, 's azt, habár a' legkisebb rész is, a' r. catholicismus ellen irányzottak vélvén, reactiót idézhet elő, a' honunkban, jelenleg szabadabb leledzés küszöbén álló protestantismus mondhatlan kárára, ezt mondjuk mellőzve, mindenki előtt tudva van, mikép az utóbbi országgyűlések óta nemzeti nyelvünk, a' rég megérdemelt diplomatikai polczra vergődvén, annak tanulása 's tudása minden honfira nézve nélkülözhetlenné vált. Még alig tétettek meg a' magyar nyelv terjesztésére a' czélirányos intézkedések; még alig hagyta el a' nyelvbeni egyesülés, melly pedig egyedüli élettereje a' státusnak, a' jámbor ohajtások küszöbét; még alig hangzának el az ellen-velemények ajkain a' zugolódás szavai: már itt a' másik indítvány: a' vallási unio. Nincs szó a' mivelt keblükről, mert hisszük, mikép a' vallás fő eszméire nézve azok egymás közt rég egyesültek; de más színben áll a' dolog a' miveletlen osztályra nézve, — mert ez, legalább ennek a' legértelmebb része, a' magyar nyelv tanulását, nemzetiségéből; az uniót, vallásából kivételzetésnek hiszi. Épen ezért, jelen körülményinkben a' két protestans felekezet közti uniót Székács-csal mi is, a' lehetlenségek közé számítjuk. Mert vagy dogmák vagy rituálék körül kell történni bármely csekély változásnak, de melly közül a' legesekélyebb is a' tudatlan osztály előtt, nyomós jelentésű. Neveljük a' népet, hogy tudja megkülönböztetni a' vallás lényegét annak külsejétől, 's akkor, ha csakugyan szükségesnek ítéltetik, könnyebb feladat leend az unio. A' poroszországi uniót, mi, mint példányt nem hoznók föl, mert annak keserű eredménye, szemtanuk szerint, az eddig két felekezetnek több ágra szakadtán kívül, a' vallásbeli közönyösség. De nem említnők a' honunkban uniált ekkleziákat sem, mert — legyünk őszinték — ha a' reform. fél volt illy ekkleziákban erősebb, észrevehetlenül enyészett el az ágostai fél; ha pedig ez volt hatalmasb, elnyelte a' reformatusokat, 's ezek mulva az uniált ekkleziá vagy tisztán reformatata, vagy tisztán ágostai lett, a' sokat jelentő unio szárnya alatt. Köztudomásra van juttatva hírlapok útján, mikép az unio sikerítésére, az ág. hitv. convent részéről általános megegyezésből; a' helyét hitvallásuk részéről pedig — figyelmet kérünk — az egyházi személyek nemleges viselete, a' tisztántuli superintendencia ellenmondása mellett is — vegyes választmány nevezetelt ki. Mi úgy tudjuk, hogy a' convent a' reformatusoknál, egy időben, bizonyos baj elintézése végett engedtetett meg, 's mind ez időig az nem törvényileg, csak elnézés mellett áll fen 's e' véleményünkben a' tisztántuli superintendencia legközelebb köztudomásra jutott nyilatkozata által megerősítettünk; már mint küldöttségi tagokból álló testület elibe csupán a' superintendenciákon megfordult 's ide utasított ügyek tarthatván, intézkedési tárgy az unio kérdése nem lehetett, mivel a' reform. superintendenciák, küldötteiket legalább tudtukra, e' tárgyban utasítással nem látták el, — kivéven a' dunamelléki superintendenciát, mert ez küldöttje Nyáry Pál által oda nyilatkozék, hogy ő, a' többi superintendencia nélkül, egyedül is kész az uniálásra; azért vagyunk pedig illy véleményben, hogy ez superintendenciái utasítás volt, mert conventen csak küldött tagokat hiszünk 's csak utasítás után érdemileg nyilatkozhatni. Mi, bármily véleményűeknek tartassunk, kénytelenek vagyunk nyilvánítani, hogy a' superintendenciák e' tárgyban utasításérti megkeresése, nem a' kibuvás ajtaja lett volna. Mit fognak a' főtiszt. reform. superintendenciák ezen választmányra mondani? mikép fogják egyes ekkleziák ennek majdan közlendő határozatit venni? Ezt nem tudjuk, de azt ohajtánók, hogy a' kényszerítés legkisebb árnyékától is menten történnék minden e' tárgy körüli intézkedés, mert ne feledjük: két protestans egyház közti unióról van a' szó. Nem tartozunk a' daemont hívők közé, de azok közé, kik minden e' részben teendő lépést a' tárgy komolyságához illelőleg ohajtánának tétetni; azok közé, kik habár az egyházi rend nemleges viseletét nem is, de az utasítás hiányát figyelem-érdemlő halasztási oknak vélték 's maig

is vélik; azok közé, kik az unio tárgyában munkáló vegyes választmányi tagokat mind a' két fél részéről egyenlő számmal tarták kineveztetni; azok közé, kik itt is vegyes elnökséget, ohajtánának. A' porosz uniónak épen ezért van nem reménylt következménye, mert az szinte parancsolólag létesült. Véleményünk szerint sokkal szilárdabb alapu lett volna az Unio, ha elsőben is arról: szükséges-e az épen most? azután a' mikép felől? az ekkleziák, legalább a' lelkészek szavazataikat egyházvidékekre; ezek az egyházkerületekre; ezek ismét a' Conventre küldötték volna, — ekkor a' szavazati eredmény kimutatta volna az unio kérdése meg — vagy nem érését. 's ez utóbbi esetben, az, az érlelő időre lett volna hagyatandó; és ha ez, eddig elmellőztetett a' már kiküldött vegyes választmány munkálatára nézve illy uton véljük a' közvéleményt kitudhatónak. Olvassuk, mikép az érmelléki egyházvidék a' superintendencia előtt, ovást tett minden illy fontos kérdés iránti intézkedés ellen, mielőtt az egyházvidékek megkérdetnének. Bátrak vagyunk kérdezni a' következetesség útján: vajjon egyes ekkleziák nem tehetnek — é szinte ovást az ellen, hogy az egyházvidékek, az ekkleziák véleménye kitudása előtt, semmi fontosabb tárgy felől ne intézkedjenek? Egyébiránt nem tudjuk, e' részbeni aggodalmunkat, a' tisztelt egyházvidék nem előzte-e már meg? — Székács ur, az uniót komoly valódiságában fogta föl, csak az általa javasolt vegyes fötanács hatáskörét szereltük volna, ha szorosabban határozta volna meg kimondván, hogy „a' vegyes fökormány vagy tanács mindenik protestans fél ekkleziái, iskolái, jelenleg meglévő vagyonait, alapítványit illetetlenül hagyandja; 's azokat, mindenik fél, míg a' haladó idő a' két felekezetet majd egygyé érlelendi. saját kebléből választandó tagok által kormányozhatja. Mert valljuk meg nyiltan, közalapítványi javainkat féltjük egymástól 's ha van, a' két protestans fél közt, uniót hátraltató daemon: az, ezen bizalmatlanság 's féltékenység. Adja az ég, hogy a' hazug póféták közé számíttassunk, de ki merjük mondani, mikép az unio körüli minden intézkedés, míg a' közalapítványi ingó 's ingatlan vagyon iránt, a' vélemény, és pedig megnyugtatólag ki nem mondatik, időelötti. — és az unio nem lesz meg. Van még egy pár szavunk. A' lelkes b. Vay Miklóssal mi sem tudtuk még álunkban is képzelni, hogy a' tisztántuli superintendencia azon indítványa, miszerint ezentul a' conventeken egyházi 's világi elnökök elnököljenek, olly ellenszegülésre találjon. Mert kérjük Fáynkat: mikép lehetne vegyes elnöklet alatt hierarchia? Nemde esperes és segédgondnok, superintendens 's főgondnok ülnek az egyházvidéki 's egyházkerületi kormányon, és hierarchia ellen panaszt emelni eddig senkinek eszébe nem jutott. Az illy eszmék arra találják vezetni az egyházi rendet, hogy a' czél aristocratico-hierarchiai, eddig hallatlant, létre hozni, melly az unio ügyét legalább felszázaddal ismét hátrább lökné. Mi nem vagyunk a' korlátlan hierarchia baráti, de ki kell mondanunk, mikép a' nagyobb méltánylásra érdemes egyházi rend már most is érzi a' nyomás keserű igáját; 's a' reformatiónak mindenkor árnyékdala leend, míg rajta nem segítetik, az egyházi rend lealacsonyítása: így nem lehet nem méltánylanunk a' tisztántuli superintendencia kívánatát, 's csak reményünkben csalatunk meg, ha az, a' több superintendencia által nem pártolatik. — Békésen. — Békésiek.

Rendreigazító fölvilágosítás. Valami — r — jegyzett betűjű névtelen ur paprikás modorban köv. levelet intézett e' lapok szerkesztőségéhez: tek. Szerkesztő ur! Lapja f. é. 92dik számában a' külföldi elegyhir. közt nem kis csudálkozással ezeket olvastam: „a' chaldaei keresztények Kurdisztánban áttértek a' protestantismusra.” Ebből természetesen azt lehet, sőt kell következtetni, hogy a' protestansok „nem keresztények.” Ennek bebizonyítására szerkesztői becsületére felszólítom önt 's kérem, ha azoknak irányzatát szándékozik ezután lapjának adni, kik kiváltságosnak vélt vallásukban önhittségökben még a' XIXik században sem pirulnak a' protestansoktól a' „keresztények” tisztos nevezetel megtagadni, változtatva meg lapjának eddigi czímjét, mert akkor valóban a' „Jelenkor”-nál a' „közép-kor” czím bélyegzőbb 's így helyesb leend. Hogyha pedig, mit hinni igen is hajlandó vagyok, szerkesztési hibából esusztak be az idéztem szavak úgy, a' mint a' 92dik számban lenyomatvák, reményem, legközelebbi számában megigazítandja azokat. Körmend, nov. 20kán 1841. alázatos szolgálja — r — Ezen jó urat, kinek keresztényi buzgalmat különben becsüljük, arra komolyan figyelmeztetjük, hogy mielőtt tollát tintába mártaná 's mást alaptalanul rágalmazna, vegye jól gondolóra: meg birta-e emészteni, a' mit olvasott, különben kapcszkodó tudatlanságával neveltség, 's mi még keserveesebb, szánakozás tárgyává teszi magát. Azon rém, hogy a' protestansoktól valaki meg akarná tagadni a' „keresztényen tisztos nevezetel” csak a' névtelen ur agyában létezik, mert a' Jelenkor illy nemtelen vádra alkalmat sohasem adott és adni soha nem is fog, 's vétkeznek a' magyar józan ész ellen, ha csak föltenné is, hogy illy sötétben huhogó bagoly az emberiség gyalázatára a' magyar közt akadhatna. A' kérdéses sorok fordítója, névtelen ur megnyugtatólag legyen mondva, maga is protestans a' szó teljes értelmében, és így róla 's a' szerkesztőség kebliről tompán pattan vissza ez epés ur gyanúsító nyila. Ha névtelen ur kellőleg jártas lenne az egyházi történetben, vagy olly dolog iránt, mit nem tud, magánál okosabb, jár-

tasabb embert megkérdezne, nem vádolná a szerkesztőséget arról, mi annak esze ágában sincs, akkor meg fogná tudni: *hogy a nestorianusok magokat szíriai vagy chaldaei keresztényeknek nevezik, mivel isteni tiszteletökben a régi szír nyelvet használják.* Az idézett szavak tehát nem csusz- tak be sem türelmetlenségből, sem szerkesztési hibából, egyedül csak tudatlan- ság v. gyanúsító szándék kottaszthat oda illy fonák értelmet; és így a szerkesz- tőségnek nincs oka lapja címét változtatni, de van ám oka is joga is névtelen urat arra kérni, hogy tudatlanságát változtassa tudományra, rossz akaratát jó aka- ratra, így máskor a szerkesztőség nem lesz kénytelen átadni a közönség szá- nakozásának 's „nem kis csudálkozásának“ az illy ferdén gyanakvó vagy gyanusítani akaró pántolódot.

(Iparegyesületi közgyűlés.) Az Iparegyesület nov. 13-án 's 14-én tar- totta közgyűlését, igen számos az ügy iránt buzgó részvevő előtt. Első na- pon a munkálati terv fölolvastatván pontrul pontra, némi módosításokkal 's kiegészítésekkel, elfogadtattak. Másod napon az alapszabályok bíráltattak meg 's miután itt ott némi változtatás történt, szinte helybenhagyattak. 'S így már a munkálkodást kellene meg kezdeni, minthogy azonban az ország különféle helyeire szétküldözött aláírási iv mind még nem került vissza 's így az alá- írt összeget nem tudhatni, természetesen a pálya-megkezdést 's tisztviselő- választást is el kelle szükségképp halasztani. A választmányt mindazáltal kö- vetkező jeles tagokkal szaporították: A n d r á s y József helytart. tan. Dessewffy Aurél gróf 's Zichy Ödön gróf 's Szilágyi urakkal; határozaték to- vábbá 1) a módosított szabályok rendbeszedése 's nyomtatásban kibocsát- tása; 2) a vidéki városok 's népes helységek felszólíttatása fiók-egyesületek alakítása végett; 3) a fiók-egyesületek számára szerkezeti javaslat készíttetése 4) iparkodjék az egyesület minél előbb munkálkodása megkezdésén 's e' vé- ggett adjon véleményt a minimumról mind a teendőkre, mind a pénzerőre néz- ve, mi ezen minimum letéítésére szükséges, 's mihelyt errenézve mindent rendben lát, közgyűlést hirdessen. Végre felszólíttatik a nagy érdemű közön- ség az ügy pártolására, az aláírási iver birtokosai pedig mentül több aláíró szerzésére, 's minthogy szabály szerint itt az idő, a beszédett összevnek a pénz- tárnokhoz beküldésére. —

(A' szellem-zenély társulat ügyében-Concert spirituel.) Előleges jelenté- sére hivatkozva, a' szellem-zenély-társulat alakultnak nyilatkozik 's e' tél foly- tában négy zenélyt adand, melyekre a' tisztelt közönséget ezzel illelőleg meg- hívjuk, 's tekintetbe vévén a' hármas czélt, t. i. classikai zenék előadását, a' magyar zene emelését 's gyámolatlan beteg művészek segélyezését, reméljük a' nemeskeblű közönség pártolását. A' négy zenélyre aláírási bérlet nyitattik ösz- szesen két ezüst forintjával zártszékre, 's egy forint husz krajczárjával pengő- ben belépti jegyre. — Egyes előadásokrai belépti jegy 40 kr. p., zártszék 1 fo- rint. — Bérletket Pesten Wagner József műúrus (Szervita-tér) Schober kalap- árus (Váci utca) 's Budán Adler György egyházi karnagy urak fogadnak el. Az első zenélyi előadás jövő dec. első napjaiban történeudik. A' szellem-zenély- társulat képviselője.

(Énekiskola.) A' pestbudai hangászegyesület igazgatása alatti nyilvános énekiskola részvényeseinek ezen eszt. második közgyűlése jövő vasárnapon (dec. 5.) délelőtt 10 órakor lesz Pesten a' városi redutépület 1ső emeletében, mely- re a' tcz. részvényesek, kik ezen eszt. részvényeket *már lefizették*, tisztelet- tel meghívhatnak. Mátray Gábor s. k. igazgató.

Győrött öszutó 23-án. A' mult hó 26-án tartott rendkívüli közgyűlés- ben a' főispáni kinevezést hivatalosan tudató levél felolvastatása után rendelt küldöttség f. hó 16-án tisztekedett az új főispán m. szolgáló Marich Dávid urnál Fejérvárott. A' küldöttség szónoka m. Sztankovits János győri megyés püspök ur ékes beszédben fejezte ki a' megyei RR. örvendezésüket 's azon ohajtásukat, hogy a' m. főispán minél előbb körükben megjelenjen 's irántok, valamint az előbbi boldogult főispán, bizodalommal 's nyilt szívűséggel visel- tetvén, a' megyét részrehajlás nélkül kormányzani méltóztassék. Mire ő m. g. kijelenté, hogy csak nyilt szívűséggel 's részrehajlás nélkül kíván eljárni hi- vatalában; 's mivel a' kölcsönös egyetértés a' közügyek legerősb támasza, vi- szont a' Rdek is teljes bizodalomokat részre kikérte. 18-án tartott közgyűlé- sünkben a' küldöttség jelentése után felolvastattak egy őfels. tulajdon aláírtával kiadott udvari rendelet, mely szerint az ujdonan kinevezett főispán ur a' be- iktatási szertartásoktól fölmentetik 's a' megyének ahoz alkalmazkodása vé- ggett a' főispáni eskü-forma kijelöltetik ennek a' jövő országgyűlési utasítások közé leendő jelöltetését hatá- rozták el. A' h. tanács azon rendelete, mely által a' böreszerző legények közt divatozó titkos egyesületek tiltatnak, minthogy a' megyének illyesek beje- lentve nincsenek, csak tudomásul vétethetett. Azon tudósítása pedig, hogy a' hazai termékből készített 's az örökös tartományokba kiviendő czukornak má- zszájától 9 ft. vám leszen fizetendő, valamint az ezen vámfizetéssel egybekötött feltételek, közhírré tétetni rendeltettek. — Az országgyűlési utasítás - készítés végett rendelt választmányok véleményadás végett kiadattak: 1.) Borsodnak a' főlölesleges egyházi jószágokat, 2) Csanádnak a' mézszárszéki jog eltörlését, 3) Beregnek a' hónapok magyar nevezetét tárgyzó indítványai. Méltányló lelkesedéssel fogadtattak Pestmegyének a' középponti reform. főiskola részre leendő segedelemadás végett bizodalmas megkereső körlevele, 's járásbeli szolgabiráink ismert buzgóságukra bízott a' körszervétet ez iránt tettekre hevitni. Fejérmegye körlevele következtiben ő felsége a' Nádor megkérteni határozottat gyorsíróknak az országgyűlésen leendő alkalmazása körüli czél- szerü rendeletek lételére. Végre Beregmegyének a' magyar vándorkönyvek Ausztriából történt visszautasítása iránti sérelme, 's ennek következtiben tett azon indítványa, miszerint ha az illyes magyarul írt vándorkönyvek Ausztriá- ban el nem fogadtatnának, viszont az onnan 's német nyelven szerkezettek is a' magyar hazából utasíttassanak vissza: egész kiterjedésében pártoltattak, 's

ez érdemben czélszerű felírás határozottatott. A' főispáni székfoglaló gyűlés télelő 13-án leend. —

F. évi oct. 11-én Kömlődön tartott h. v. egyházkerületi gyűlés illy tartal- mú kérelemmel járult testületileg tek. ns V e s z p r é m m e g y e közönségéhez: A' mit szárnyaló hir szája. most nagyitva, majd kicsinyítve hirdetett, ho- nunk több vidéken Pápa városában fenálló főiskolánk némely ifjairól: azt f. évi oct. 11-dikén Kömlődön öszgyűlt egyházi gyűlésünkben, hivatalos szerkezet- be öntve megértettük. Mert nemcsak a' t. megye sept. 3-án Pápa m. városban tartott büntető törvényszékének hivatalos munkálata 's ítélete, hanem ezenkívül Szakonyi Lajos főszolgabíró urnak tisztijelentése, majd a' több számu, hitelesi- tett nyilatkozás 's tanuvallomások, sőt főiskolánk helybeli igazgatósága részről tett vizsgálatok is, és az ügyet illető minden íromány, melyek említett egy- házi gyűlésünkben, illő tisztelettel fogadtatván, komoly figyelem kíséretében fel- olvastattak, bizonyossá tevék, mikép, miután a' városban történt némely botrány- tetek miatt, hallomás és hírlélés után, de teljes hitelességű adatok nélkül, a' tanuló ifjuság gyanusított, 's ez illető felsőségtől megintetvén arról, hogy éji 10 óra után szállásán kívül ne legyen, a' megyei hatóság 's városi polgárság részről Szakonyi Lajos főszolgabíró ur intézkedése alatt, esendett 's bátorsá- got biztosítandó éji rendőrség — mely alkonyat után dobokkali jeladásra gyűlt össze — állíttatván fel: főiskolánk különböző osztályzatú tiz növendékei, u. m. Fichtner János, Halom Ádám, Parrag Gábor, Vidt Károl, Hrabovszky Flórián, Szilágyi Sándor, ns Szigeti Lajos, Sallay István, Tócsy Lajos, Tatay János, aug. 21-dikén a' második félelvizsgálatok bevégetükkor, midőn az ifjak, őket váró szüleik nyilt karjaik közé sietendők, egymástól baráti érzéssel bucsuz- va, utra készültek, 's részint indulóban voltak, 's e' czéllal, az együttindu- landók pogygyászaikat együvé hordták, — éji 10 óra után szállásaikon kívül ta- láltatván, — ámbár sem megtámadásról, sem ellenállásról, nem vádoltathatnak — fegyveres polgárság által szuronyok közé szoríttatva, szinte mindnyájan kard 's más fegyverűtetekkel terheltetve, nem másnak, mint a' rendőrségnek esend- háborító zajongásai közt elfogattak, a' t. ns megye házához hajtattak 's pol- gári büntettről bélyegzett rablóval egy börtönbe zárattván nem előbb, mint kö- vetkezett napon déltájban, a' főiskolai igazgatóság újított kérelmei után, bocsát- tattak ki, az illető iskolai hatóság őrizete alá. Továbbá hitelesen felvilágosíták azt is, mikép némely ifjak, csak a' rendőrség által lett tizkiáltozásra — mely egész utca lakosait álmukból felriasztá — futván ki a' háznépvel együtt szállá- sukrol nyilványos helyre, és pedig vagy egészen, vagy felig levetkezve fogat- tak el — 's a' befogatott tanulóifjak sorában Tatay János költészeti osztály növendéke olly tetemesül megveretve, hogy a' megyeháznál főszolgabíró Szakonyi La- jos ur szobája előtt, vérrel elborítva rogyott le lábairól, 's miután vérből ki- mosatva, ajutából fölveszmélt, lön tisztelt főszolgabíró ur elébe állítva, — sőt ugyanazon éjszakán ns Józsa Ferencz tanulóifju nemesi szabad telken levő száll- lásáról, hol több tanu bizonyítása szerint levettéközöten nyugalomra menendő va- la, egyedül azért, mivel egy deáknak gondolt mesterlegénynek utcán lett meg- szoríttatása alkalmakor, az éji rendőrségnek, közbetrányul szolgáló 's ok nél- kül támasztott lármajaért, lakszobája ablakából dorgálólag szolt, — hurezolta- tott el, — a' már ekkor bezárt kapunak, a' rendőrségi tizt erőszakolt gyengi- tésére a' házi gazda által lett megnyitattása után, és pedig fölöltözetlen, szurony- nyal és más sértő eszközzel, keményen megsebesítetve, előbb a' város házá- hoz, — hol a' pinzetorkolat felső ürché vettetett, majd későbbben, a' fején ej- tett, esontig ható vérző sebek bekötöttéseért könyörögvén a' t. megye házához, — hol két rabbal egy börtönbe zárattva tölté el kinos éjszakáját — vitetett. Ennek fölötté, a' már fölebb idézett írományok hebizonyíták, mikép többször tisztelt főszolgabíró ur tizti jelentésében, kárhoztató itélettel mondván előbb az ifjak- ra, ezek után is, midőn már a' fenálló rendszer szerint az illető főiskolai ha- tóságnak kiadattva voltak, a' t. megye büntető törvényszéke elibe állíttattak, — végre kitüntetik azt is, mikép a' szabadságtól elesett ifjak — nem találtatván bennök közensendháborító 's tetthen valósló olly bün, mely a' többször tisztelt megyei törvényszék által lett volna büntetendő, csakugyan a' főiskolai hatóság- hoz utasíttattak vissza, 's így két héti fogság után tétettek szabad lábba, noha a' főiskolai igazgatóság is, az éji tiz óra utáni kinmaradásnál egyébben, őket vétkeseknek nem találta. Tek. ns megye! Jól eső örömet 's megnyugtatóst ér- zünk abban, hogy főiskolánknak fegyveres erővel befogatott ifjait nem nyomja polgárilag fenytendő bün sulya; azonban fáj az általános tanuló serget érze- kenyen bántó lázadás azon vadja 's gyanuja, mely tagjai ellen inkább gyanít- va van, mint hebizonyítva, a' mi ellen felszólalni, annál szentebb kötelessé- günk, minél kevésbbé állíttathatnak elő erre hiteles adatok, a' velünk közlött írományok által. Fáj továbbá a' gyermekeiket főiskolánkban taníttató szülőknek, kik epedő aggodalmaik ezer kinya közt szorongó kebellet várták vissza övéi- ket, az aug. 21-keni szomorú esemény által okozott megkeserítettségük 's fáj an- nál természetesebben, mivel abbol sérelmes következmény járulhat főiskolánk- ra. Nem védünk, nem szépitünk — mint az atyai lágy kedvezéstől elfogulni szo- kott, tanuló ifjainknak semmi vétkes kihágást, a' mire fiatal kor életlenségé- köz tudat szerint könnyelműleg inkább, — mint gonosz irányúval énterodók, sőt midőn hajlandók vagyunk is természet törvénye szerint, az ifjai gondatlan- ság iránt némi kiméltre 's a' törtétekben is látunk lágyító körülményeket: ro- szaljuk általában azok tettét, kik előző megintetés után is, kivált helyeseltető ok nélkül, éjszakai tiz órán tul szállásukon kívül voltak, habár semmi esend- háborítást és sérelmet nem követtek is el: de más részről nem hallgatjuk el, mennyire nem helyeseltetjük, a' jó czéllal kiállított rendőrségnek embertelen bánásmódban 's erőszakban nyilvánult helytelen eljárását, a' mire kitörnie ak- kor, midőn megtámadást 's ellenszegülést nem tapasztalt, szükségépen nem volt. Egyébiránt nem czélunk ez idő szerint vitatni: minő hitelességű adatokon ala- píttatvák az aug. 21-ke éjszakáján létesült esemény előzvényei; még távolabb van gondolatunktól is részletes észrevételeket tenni az egész ügy eddigi folyama, 's jelen állása iránt: annál inkább, mivel ezt általános nézet alá véve, be nem végettnek, vagy csak egy oldalról — a' mennyiben t. i. a' polgári hatalomkar- ral befogatott tanuló-ifjakat illeti — látjuk bevégettnek. Orvosi kezek alatt vagynak jelenleg is két tanuló-ifjaink, u. m. Tatay János. és ns Józsa Ferencz, 's ez utóbbi, ki nemesi szabad telken levő szállásáról vitetett el erőszakosan, vi- seli e' pillanatban is a' csontig hatott sebet, melyet fején polgári rendőr szuro- nya ejtett, a' nélkül, hogy ismételt folyamodásai után is elégtételt nyert vol- na: 's az illy polgárok, sem általában, sem közülök megnevezve a' vérengzők, itélet alá nem jöttek, noha bizonyos szempontból az iskolai ifjakkal egy ügyű bonyolultak; azért tetteiket tekintve még inkább, 's természetesebben, mint sem az ifjak, a' t. ns megyei hatóság büntető törvényszéke ítélete alá tartoznak. Teljes tisztelettel kérjük tehát a' t. n. vármegyét, hogy mind a' megkeserített szülőknek, kiknek gyermekeik polgári büntetést nem érdemelve méltatlanságot szenvedtek — méltányos megnyugtatósára, mind természeti 's társasági törvény kívánatival megegyezően, — illő figyelemmel felfogván azt is, hova vezetend idővel, 's mi jövendőig főiskolánknak az. ha a' védtelen tanuló-ifjak, fegy- veres polgárság önkényes hatalmának tárgyul vettetnek 's az erőszaktevők min- den bántalom 's büntetés nélkül maradnak, — a' fegyveres rendőrség eljárását

általában, kü-
dot rántva 's
bántó iskolai
ni annyival ir-
be keveredett
ni, a' jó fey-
Rozsnyór
dik évében job-
lyettesítésre
toríthatlan ka-
kődési szakál-
kiragadni sze-
is fájlalják el-
(Előítél-
ság, azért hát-
isméretes pan-
jajdukt. Nem i-
régibb, a' lak-
beli evangelic-
pórhajlékukba-
lene vagynak,
's akkor meg-
le k e s z f e l-
cusokból álló
szülőknek n-
— hanem azo-
gárai lehesse-
gyermek a'
ki, arra határo-
keit a' legsze-
— saját költ-
ingyen fogja t-
magyar nyelv-
járók nem kü-
szerü oknál fo-
volna tanulni
sarkafelé kor-
fentebbi eset-
mellyben a' hi-
mellett — le-
Gere István h-
(Igazoló-
kezés hivtele-
itt helyben, h-
resztet állítha-
jok van. De a'
egy szót sem
talán nem is á-
bizonyosan az-
azonban eng-
resztet elől vi-
lye, nem akar-
őreg elhallgat-
gedjük a' kere-
ne, ha körül-
rajtam állna, t-
esillagot, vit-
épületeket je-
tagadó Péter
váltónk a' ke-
azon Megvált-
keresztjével
's hogy nálun-
atyafiaktól el-
mindenben m-
kal felelek az-
meg kitrom-
levelező ur!
őregre nézve
gyű ember a'
tudja is hogy
annyt tud mi-
pór érti, ha u-
level. ur a' es-
veti utána:
l. ur azt akar-
ban alapult f-
tegsből vitt-
kiösméretébe-
Az újságok k-
teni és ember-
fejet hajok az-
Azonban me-
trombitálás h-
újságok kitro-

általában, különösen pedig a megbízatásukkal visszaélt polgárokat, kik kardot rántva 's fegyvert ragadva, utólték az őket sem szóval, sem tettel meg nem bántó iskolai ifjakat, 's rajtuk vérontást is követtek el, törvényes ítélet alá venni annyival inkább méltóztassék, minthogy a közügy is egyszerre 's egy bűnbe keveredett egyedek megítélését, két különböző bíróságra bizni 's halasztani, a jó fenylő rendszer nem is javasolja. 's a t.

Rozsnyón oct. 19kén városunk tanácsnoka és sebésze Horváth Antal 74-dik évében jobb létre költözött; mint a helybeli tanács nestora gyakorta bírói helyettesítésre is méltónak tartaték; mint sebész pedig Brown rendszerének taníthatatlan követője volt. Majd példatlan azon ügyesség, mellyel sebészi működési szakában 50 vajudó némbert szintannyi csecsemővel a halál torkából kiragadni szerencsés volt. Nemesak szegényebb de némely magasb helyzetűek is fájlalják elhunytát. Béke hamvaira!

(Előítéletek — Gyón Pest vármegye.) Századunk jelszava a nyilvánosság, azért hát tiszteletbeesület, de igazság is. Épen Gyón volt azon hely, hol az isméretes panszlavismus ellen, egy hazafi, mult évi Jelenkor egyik számában feljajdult. Nem is csuda, mert Gyónnak urbéri megtelepítése óta, melly századnál régiebb, a lakosságnak körül belül fele magyar volt, és mégis találkoznak a helybeli evangelicusok között olyan szlávok, kik a hazai nyelvet egész életökben pórhajlékukba befogadni nemesak idegenek, sőt annak minden lehető módon ellene vagynak, mit a következő eset is tanusít. 1838ban helybeli közbirtokos 's akkor megyebeli eskütt ifjabb Halász Imre ur Pestről küldött levelében egy lelkes felszólítást intézett a gyóni nagyobb részint evangelicusokból álló előljárókhoz, mellyben tudatta velök, hogy miután a szüléknek nem zeni gyermekeket magában még nem elég, — hanem azokat felnevelni 's úgy nevelni föl, hogy idővel a hazának hasznos polgárai lehessenek, és ez által magok jobblétét elősegíthessék — 's ez az: mit a gyermekek a szüléknek eléggé meg nem hálálhatnak. Ezen szempontból indulva ki, arra határozta magát, hogy ezután évenként három fiú és három lánygyermekket a legszegényebb adófizetőknek — kinevezését a helybeli előljárókra bizza — saját költségén iskolai könyvekkel ellátva, írásra, olvasásra és számvetésre ingyen fogja taníttatni a helybeli reform. iskolában, azért hogy egyszermind a magyar nyelvet megtanulhassák. Melly szép ajánlást a gyóni evangelicus előljárók nem köszönettel's elfogadással hanem idegenséggel vették, csak azon egyszerű oknál fogva hogy a kinevezendőknek reform. iskolában magyarul kellett volna tanulniok. Uraim! az unio eszméit nagy reménnyel harsogtatjuk a világ négy sarkafelé korunkban, pedig minő meghághatlan bástyát törekszünk megvenni, a fentebbi eset is tanuságul szolgál. Míg az előítéleteket okos tanítás 's neveléssel, mellyben a hitszónokok és iskolai tanítók legtöbbet tehetnének, illő méltánylás mellett — le nem törjük, addig a hydrának fejei csak növekednek. Közli Gyónrol Gere István helybeli jegyző.

(Igazolás.) A Jelenkor 46 d. sz. „Trombitaszó“ alatt leirt mohácsi temetkezés hivtelenül van előadva. Egy megholt ág. vall. ács felei, papjok nem levén itt helyben, hozzám jöttek hogy temessem el, jelentvén azt is, hogy fejéhez keresztet állíthassanak. Felelém: szabadon akár egy ölest, még pedig kőből ha módjok van. De a keresztnek a tisztesség-tevő sereg előtt leendő viteléről valóban egy szót sem tettem, hihető azért, mert meggondolták azt (miről a levelező ur talán nem is álmodott) t. i. hogyha keresztet helyezni lehet a temetőbe, annak bizonyosan az ő szertartásuk szerinti kivitele is szabados. Halott — kikiséréskor azonban engem egy ref. öreg csakhamar megszólít, hogy ne engedném a keresztet elől vitetni. Felelém: Ej öreg uram! jól van az, hadd vigyék, ott annak helye, nem akarván a vasárnap kinálló nézők előtt több szót vele váltani. Ekkor az öreg elhallgatott, hanem közelgetvén a temetőhöz újra így szólalt meg: Ne engedjük a keresztet a temetőbe tétetni. Már városon kívül levén, így felelém: miért ne, ha kőből volna is, hisz tisztesebb a kereszt a mi darab fáinknál, és én, ha rajtam állna, templomokra is inkább szeretnék keresztet mint kétfejú sást, kakast, csillagot, vitorlát vagy más efélé tenni. Mert a kétfejú sas sóházat 's más eszsz. épületeket jegyez, mint maga is tudja öreg uram, a kakas pedig a Krisztust megtagadó Péter esetét juttatja eszünkbe, de a kereszt arra emlékeztet, hogy Megváltónk a keresztfán áldozott és szenvedett a világ bűneiért, ugyé pedig mi is azon Megváltót hiszszük és valljuk üdvözítőnknek? 's a t. 'S így hát illőbb volna keresztjével élnünk mint akár kétfejú sással, akár Péter kakasával v. csillaggal, 's hogy nálunk nincs kereszt, oka csupán az, mivel ő apáink, midőn a pápista atyafiaktól elváltak (mi bár ne történt volna meg) kellett nálunk jobban heveskedvén mindenben meg kívánták azoktól magokat különböztetni. Ezen egyszerű szavakkal felelém az öregnek, nem tehát ezekkel: *hisz kinevetne a világ, az ujság meg kitrombitálna e türelmetlenséget*, mint a levelező fonákul írta. Ugyan levelező ur! miért felejtkezett el arról, hogy ezen szavak egy olyan együgyű öregre nézve egészen sikeretlenül hangzottak volna el. Bizonytal az olly együgyű ember a világ kinevetelésével vagy semmit, v. igen keveset gondol, 's ha tudja is hogyvan ujság, de az abban hangzó trombitálásról, merem mondani, csak annyit tud mint eszmája talpa, ezen szót is *türelmetlenség* még ma igen kevés pór érti, ha utána nem teszszük türelmetlenség — — De ezekre nem ügyelvén level. ur a csalfa praemissáknak ezen csalfa 's lélekben piszkáló consecretariumot veti utána: *Ugyé van hát a trombitának haszna? hova elhatott!* Ugyé l. ur azt akarja ezzel kikürtölni, hogy én az említett temetést nem az evangeliumban alapult felebaráti szeretetből, hanem csak az ujság kitrombitálásától való rettegésből vittem véghez? — — köszönöm. Hanem édes l. ur! mi joga valaki lelkiösméretében turkálni (kivált alaptalanul) mert az csak az Istené: Jer. 17: 10. Az ujságok kikürtölésétől rettegni pedig nincs okom, mert mindenben, mi az isteni és emberi törvényekkel öszszevág 's hazánk bel v. kül javára ezélez, tédet fejet hajok az ujságok eszméinek, ha kicsinységem miatt elő nem mozdíthatom is. Azonban megvallom, némely szavakban nem követem az ujságokat — még a kitrombitálás helyett is, kikürtölést szoktam mondani, mivel sokkal előbb, mint az ujságok kitrombitálása divatba jött, a Jericho falai alatt hatalmasan hangzott kúr-

tóktól megragadt agyamban ezen kitétel Jos: 6 és így még barátságos körben sem jöhet ki számból a kitrombitálás. Megrovásra méltó a l. urban az is, hogy a darázi temetésnél, sem a pap sem a halott vallását ki nem teszi, terheli ezeket még becsületes nevének elhallgatásával is, azért hihető maga is érzette, hogy nem tiszta kulföből merítette kürtölését. Mohácson, Sebő János h. v. pap.

Vág — Ujhely nov. 13án: Hazánk jelszava, melly csak egyesülést hangoztat mindenki ajkáról, elhatott csakugyan hozzánk is. Éve mult már t. i. hogy mezővárosunk nagyszámu tisztbjei egy társulatot képeztek körükben, melly a szépnek és jónak buzgó ápolásában helyzett főfeladatánál fogva vidéki lelkes részvényesektől is nem sokára illőleg méltattatván környékünk nem kis díszére csak hamar „*olvasó és társalkodási egylet*“ té alakult és pályáját futja *karacs-berényi* gróf *Berényi Aloiz* szives vezérlete, kegyes gyámolítása 's mindeddigi elnöksége alatt. Célja ez intézetnek, hogy kik tagjai közül (lehet pedig az minden tisztb rangu, becsületes és művelt viseletű férfi) a közérő-alkotta élvezetekben könnyebben részesülhetvén a társas élet kellemeit egész valójokban éldelje; viszonyos társalgás által a jónak szépnek izlése mozdíttassék elő 's az értelmiség, a nemesb fogalmak és tisztább ismeretek terjesztessenek. Méltólag érdemül róhatni tehát mezővárosunknak a sokágu mivelődés ezen hatalmas emeltyűjének alapítását. Tisztviselő személyzetét a ft. gróf elnökön kívül képezi egy *musodelnök*, ki is az intézet belrendére, szabályinak (mik ékes magyar 's német ajakkal iratvák) kellő megtartására, az erkölcs 's illedelemnek semmiképeni meg nem sértésére ügyel, egy *titoknok*, ki egyszersmind az egyesület állapotáról, fentartásáról 's emeléséről czélszerűleg intézkedő közülések jegyzőkönyvét magyar nyelven szerkeszti; egy *ügyész*, ki szerződéseik meg nem tartása esetében a részvényesek ellen pört indít; egy *pénztárnok*, ki a 6 f. p. álló évi illetvényt havi részletekben részvénydíjúl követelni, a pénztár állapotját (mellyből a szállásbér fizetteték, magyar 's német hirlapok — jelenleg 3 honi és szintannyi németnyelvű — meg más tudományos munkák szerzetnek és más elkerülhellen 's esetleges kiadások fődörtnek) kimutatni, 's róla való számadásit benyújtani köteles; végre egy több egyedből álló *választmány*, melly a külön üléseiben tárgyal, egyletünk jóllétére czélzó javaslatokat 's részletes dolgozatit a közgyűlés ítélete alá bocsátja. A részvényesek száma — vidékieket is értve ide — hatvanat felülmul, mi tekintvén az egylet rövid lételét már is zsenge intézetünknek díszére válik. Tamadtának első évfordulati napját minap üllvén meg a díszes társaság, azt haladási buzgalma valódi örömmünnepeének nézi 's tegnapi gyűlésében magát jövő évre is ünnepelesen lekötelve ujdonan megmutatta, miként a társas élet örömeinek egy évi éldelete után tovább is a jóért széperit szilárd akarattal buzog. Isten virágoztassa 's czélja felé mindinkább közelíttesse e serdülő intézetet hatalmas léptekkel! O. F.

Kolozsvárról ezeket írják: A követek és kir. hivatalosak már begyülekeznek fővárosunkba. Elékség uralkodik Kolozsvár utcáin, minek csak a háztulajdonosak vagy bérlők nem igen örvendenek. Az országgyűlés irányáról még a közvéleményt kivenni bajos; valahány új vendég érkezik, majd annyi új tervet hallunk. Egy rész csak a választásokon, más az elveken aggódik; némelyek megint aggódnak nagy okosan, és félnek ok nélkül, legfelébb önárnyékuktól. Ha a követi utasítványok szellemén széttekintünk, a megyék nevezetes teendőket szabtak követeik, 's következőleg az országgyűlés elibe, mellynek ha tizede teljesülne is, reményünk tul lenne haladva. Az Erdély és Magyarország közti egyesülés elve, bajosan hiszszük, hogy ezuttal még csak részletes tárgyalás alá is kerüljön. A reformok közül mellyiken kelljen kezdeni? erről elágzók a nézetek. De minden józan számítás szerint első teendő az urbér, mert ez jelen körülményink közt legszükségesebb 's könnyebb átmenetel a többire. A nézeteket ez iránt már közöltük. Ellene két felekezet van, egyik azurbért merőben nem akarja, hanem az eddigi tetteles állapotot kívánja fentartani. Ezek nyíssák ki szemeket, 's minden nyomon tapasztalás czáfolja meg erősségeiket. A másik felekezet — mint mondja — a népnek nagy barátja, azért sokkal többet akar adni, mint az urbér, pol. szabad adás-vevést, ösiség eltörlését, 'sat. Ezek hasonlítanak azon adakozóhoz ki a pusztában éhezőnek nem kenyert, hanem beválthatatlan aranyat adna; vagy ki az éhséggel küzdőnek nem juttatna kenyere morzsakéből, hanem egy év mulva fényes lakomára hiná meg. Urbérel öszszeköttetésbe hozatott a tagosztály (commassatio). Ennek nagy ellenzői akadtak, főkép a kisebb birtoku nemességből. De ezek nem veszik észre, hogy magok érdeke ellen küzdenek, mert a tagosítás épen arravaló, hogy a nagy birtokuk ne nyelhessék el a kisebbeket; mert a birtokuk számos marhat tarthatnak, 's így a legelőt, melly az ellenzők főérdeke, lelegeltetik; akkor hajtják más jószágaikba, ott is hasonlót tesznek, nem levén érdekekben a helység legelője kiméltetése, mert ha egy helyen elpusztul, van nekik másutt; a kisebb birtoknak pedig annyi marhat nem vehetnek, nem teleltethetnek. A hatalmasok határszéli egyenellenkedéssel, 's még ezer képen annyira elfaggathatják, ha akarják, a szegényebbeket, hogy a miatt kénytelenek eladni vagyonkájokat, mire van is példa. Egyetlen erősség a tagosítás ellen, hogy akkor nem tarthat több marhat a birtokos, mint a mennyi aránylag a birtoka, de hisz nem is igazság, hogy valaki másén tartsa marhait. Azon kívül a sok pörlekedés, huzakodás is, mi most a mezei gazdálkodást jobb érzésű embernek kedvetlenné teszi, megszűnnék. A tagosítással öszszeköttetett a mezei rendőrség, vagy is a nálunk olly gyakori és káros határbitorások, 's más kiesapongások rögtönös és szigoru fenyték általi korlátozása. Mennyire hasznos intézkedés lenne ez, falusi olvasóink eléggé tudják önkárukon. Vannak négy nevezetes pontjai az utasításoknak, de figyelmüket ez érdemli leginkább, 's. ha ennyi megtörténék, ezer hálával tartoznánk a jelen országgyűlésnek. V. U.

Az ugodi fürdőt 's bíró részvényes társaság a folyó évi őszhó 31kén tartott közgyűlésének végzése folytában az illetőknek hírül adja: hogy a folyó évi jövedelemből az első évi részvényesek által birt három közös részvény beváltat-

ni, minden egy részvényre pedig általában 2 vfrt. 54 kr. osztalék kifizetettéi rendeltetvén; ehhez képest az első évi részvényeseknek, a' tőlök beváltott három részvény árával értve 6 fr. 4 kr. — a' másod-évieknek pedig 2 fr. 54 kr. kifizetendő lesz: melly osztalékok fölvételére az illető részvényesek Pápán lakó Rósa Dániel egyesületi pénztárnok urhoz utasítottak. Kelt Pápán, 1841 ki. őszutó 18án tartott választmányi ülése. Vermes Illés mk. igazgató. Horváth István mk. titoknok.

Spanyolország.

(Espantero a' barcelonai zavargókat szigorral fenyegeti. Ujabb kivégezteték sek.) Nov. 9kén nyilatkozványt bocsáta közre Espantero, mellyben határozottan gáncsolja a' barcelonai eseményeket és szigorú büntetéssel fenyegeti a' zavargás kolompóit, mit meg is fog tehetni, mert 15 zászlóaljjal indult meg Barcelona felé, mellynek kikötőjében azonkél 2 francia sorhajó és egy fregát jelent meg. A' fölügyelési junta Barcelonában mindazáltal nem igen látszik rettegni e' félelmes készülétektől, mert föloszlása után rögtön ismét összeállott, ünnepélyesen kijelentvén, hogy munkálkodásit csak akkor szünteti meg, midőn azt azon testület fogja parancsolni, melly által alakított. E' dacz azonban csak 24 óraig tartott, 's az ismételt kormányparancsra csakugyan eloszlott a' nevezett junta, miután a' nemzetörségnél semmi rokonszenvre nem találtak zendítő felszólításai, 's így Espantero hihetőleg Barcelonában is ünnepélyes elfogadtatásra találend. Nov. 2án delután két katonasízl lövetett ismét agyon Madridban, a' legközelebb dugába dőlt krisztinai özszeesküvésben részesülés miatt. Mindkettő legnagyobb lélekéberséget tüntetett ki a' kivégeztetésnél 's bátorságuk általános számköztára ragadá a' nézőket. — Bilbaoban Zurbano, hasonló vétség miatt egy papot végeztetett ki, és Castro-Torreno hget börtönbe zárata. A' spanyolok unni kezdik már e' szükségtelen vérengzést oly merény miatt, melly minden komolyabb következmény nélkül maradt. —

(Van Halen Barcelonában. A' junta tagjai megszöktek. Az egész tartomány ostromállapotba helyeztetve.) Telegrafi sürgönyök szerint nov. 15kén Van Halen egész hadosztályostul Barcelonában megjelenvén, minden állomást ellenzés nélkül azonnal elfoglalt 's azerősítvény további leromboltatását rögtön megszünteté. Egy nappal az előtt a' radical szellemű junta Franciaországban át Londonba menekült. Espantero Saragossában a' barcelonai küldöttséget nem fogadá el, mivel a' fölzendült várossal semmi alkudozásba nem akar bocsátkozni, 's Barcelonát az egész tartományval együtt ostromállapotba helyzé. Ellenzésnek az egész vidéken még csak nyoma sem látszik, mikép az minden illy üres szájkaszkodásnál rendszeren történni szokott. — A' navarrai és baszk tartományok lakosai parancsot kaptak fegyvereik azonnali lerakására az illető hatóságok előtt; az ellenkezőket szigorú fenyték fogja érní. — „El Huracan“, a' republicanusok szerkesztője fogva van, 's e' lap most már csak mint czimtelen röpirat jelenik meg, mivel a' felelős szerkesztőséget senki nem akarta elvállalni. —

Anglia

(Udvari hírek. Elegy.) London, nov. 17kén: A' királyné olly szilárd testalkotással van megáldatva, hogy nov. 16kán, tehát a' szülés után hét nap mulva, a' gyermekágyas szobát rövid időre már elhagyhatá, minélfogvást a' hivatalos orvosi hírlemények kiadatása megszűnt. Midőn a' kis koronahg látogatásokat fogad el, mindenkor hölgyeményes szegélyzetű bitor palatába burkolják, és rózsás csipke fejkötőt tesznek fejére. Valamennyi hatóság, testület és társulat vételkedve buzog üdv-kívánattal a' királynéhoz járulni 's még a' gabonatörvény-elleni társulat sem vonta magát ki e' tisztelgés alól. A' koronahg születése óta ismét két trónkövetelő mutatkozott; egy aszszony ugyanis azon falragaszt, melly a' királyné szerencsés lebetegültét hirdeté, ezen szavakkal tépte le: „Walesi hget csupán én szülhetek, mert Anglia királynéja én vagyok.“ Néhány nap mulva utóbb egy jó külsejű fiatal embert fogtak el a' palota kapujánál, ki szekrénykét vitt karjában 's mondá, hogy a' kir. lefejezése végett kell a' palotába mennie, mivel testvérét fejezteté le a' királyné, ki „Rex“ király cim alatt ült az angol trónon. Mind a' kettőt az örültek házába vitték. Még mindig fogadások 's általános kandság tárgya, hogy O' Connell, mint dublini lordmayor, vajjon baronetté fog e' kineveztetni, mi egyébiránt igen valószínű, mert nem igen hihetni, hogy a' tory minsterség meg merné a' régi szokást rontani, mellyhez John Bull olly makaacsul szeret ragaszkodni. — Az özvegy királyné egészségi állapotjáról megjelenő orvosi hírlemények folyvást szokás szerint igen kétértelműek, magánylevelek azonban egyhangulag állítják, hogy baja kissé javult, ámbár a' halálos veszély azért még koránsem szűnt meg. — Portsmouthi lapok szerint az angol hajógyárakban uralkodó 's folyvást növekedő munkásságot Spanyolország jelen állapotjának 's viszonyinak Franciaországgal kell tulajdonítani. A' tüzérezredek is folyvást szaporítottja a' kormány. — A' birminghami városháznál legközelebb igen népes gabonatörvény-elleni gyűlést tartottak, mellyben egy szónok többi közt így nyilatkozott: „Népeségünk évenként majd fél millióval szaporodik, 's majd mindennap ezerrel növekszik a' táplálékot igénylő szájak száma. Ámde Anglia földterülete 100 év alatt egyetlen hüvelyknyivel sem nagyobbul. 'S mégis azt mondják földesuraitok, hogy nem szabad egyéb kenyeret ennetek mint azt, melly saját földeiteken termelt! Angolok, tanítsátok meg gyermekeiteket e' szavak dadogására: „Le a' gabonatörvényekkel!“ — Nov. 17kén egy koresmárost akasztottak föl Londonban, ki „tévedésből“ sógorát ütö agyon, midőn tulajdonképen csak mellette álló feleségét akará föbe legyinteni. Nézők tömérdek számmal gyűltek e' látványra özsze, és sokan a' hideg daczára is hely színén tölték el az éjt, csak hogy valamikép el ne késsenek.“ —

Franciaország.

(A' minsterségben folytonos meghasonlás uralkodik. Elegy.) Paris, nov. 19én: „Huzamosb idő óta nem igen bírnak özszeformni egymással a' minsterrek, 's majd egyik, majd másik fenyegetőzik tárczája letételével. Legujabban híre szárnyalt, hogy Humann csakugyan kilépni szándékozik a' minsterségből; de a' Constitutionnel csak akkor hiendi e' hirt, ha utódja kineveztetését a' hivatalos lapban olvasandja. Annyi bizonyos, miszerint Humann lefegyverzési indítványát

Soult ellenzése daczára a' ministeri többség elfogadá, 's ennélfogva már most azt is rebesgetik, hogy Soult tábornagy szándékozik a' minsterségből kilépni. Hogy illy ingatag kormány alatt az országos ügyek nem legszerencsésb folyammatnak örvendhetnek, azt további bizonyítgatás nélkül is könnyen elhihetni. — A' pairszék nov. 18kán zárt ajtóknál mind a' 17 vádlottnak sorompjai elibe állítatását határozta. A' tulajdonképi törvénykezést hihetőleg dec. 6kán fogják megnyitni. Quénisset eddigi vallomásból tisztán világlik ki, miszerint őt csak vakeszközül használák az özszeesküttek, és szinte gúnyjátékot üztek bárgyuságából. Szükelműsége azon egy tényből is világosan látható, miszerint egy maga fényes nappal egész ezredet merészle megtámadni, ámbár az özszeesküttek közül csak 3 — 4 által látta magát környeztetve. — A' spanyol követ komolyan sürgeti Krisztina özvegy királyné kitiltatását Parisból, de minden siker nélkül, mi némi meg-hidegülést szült a' két kormány közt.“ —

Quénisset pöre, Krisztina királyné beteg.) Quénisset merénye miatt 37 ember ül jelenleg a' Conciergerieben, kik közül 15 a' pairszék előtt fog elítéltetni, a' többiek részint szabadon bocsátatnak, részint illető törvényszékek elibe fognak állittatni. A' pairszék parancsot kapott legnagyobb szigor gyakorlata. — Krisztina özvegy királyné beteg, és semmi látogatást nem fogad el. —

(A' kamrák dec. 27kére özszezhivatva. Elegy.) Dec. 19ki rendelet a' pairek 's követek kamráját dec. 27kére özszezhíván, az ülések akkor meg fognak nyitattani. — Quénisset pörét dec. 1jén veendi tárgyalás alá a' pairszék. Quénisset már azt is megvallá, miszerint tudta, hogy a' kir. hg is azon csapatban lovaglott, mellyre pisztolyát kilövé. — A' belga özszeesküvés miatt parancsolt hadsereg-özszeptositást még kezdete előtt elött megszünteté a' kormány. —

Törökország.

Zimonyi levél szerint a' portát nagyon sérti a' moszka kormány azon válasza, mellyet a' Konstantinápolyban és Viddinben tartózkodó szerb hazafiak ügyében kiadott; annyival inkább, mivel a' porta szelid javaslatira Russzia legkevésbbé sem hederített. Ezen föl sem vevés a' portát mélyen bántja's nagy bosszuval üríti a' keserü poharat. A' menekülők e' szerint nov. 17kén indultak el Konstantinápolybul. Belgrádig egy esasz. biztos kísérendi őket, és Russzia egyetértésivel egy parancs van a' szerb kormányhoz intézve, melly a' menekülőknek 500ezer piasztért tartáspénz fejében kármentesítésül kifizetettéi rendel. A' szegény menekülőket a' porta gazdagon megajándékozta, mint fogadtatnak hazájokban, mellynek szabadságaért életre's halálra küzdöttek, majd megmutatja az idő. —

Külföldi elegyhr.

A' schweizi szövetségi közgyűlés oct. 25kén ült özsze 's mint a' dolog áll, heves vita leend a' kolostorok ügyében, mert tíz megye nem elégszik meg Aargau engedvényivel, 8 pedig azt igen is elégnék tartja. — A' bajor király Olaszországbul 140 mázsás darab márványt hozatott, mellyből habsburgi Rudolf sírjára Speyerben emlék fog állittatni. 1291ben már volt emlék állitva, de a' francziák 14 Lajos alatt szétrombolták. — A' braunschweigi hercegség és Lippe - Detmold a' német vámegegyesületbe fölvéttetett. — Már eddig 7000 szyr küldeték hazájába viszsa. — Riojaneiroi tudósításszerint ez évben nagyon esőkent a' Braziliába vitetett négerek száma. Az utóbbi években körülbelül 30ezerre ment ezen szerencsétlenek száma, az idén pedig 3ezerre csökkent. Az angol kalózhajók szoros motozás alá vetnek minden Braziliából induló hajót, 's ha legkisebb gyanu van is rájuk, letartóztatják. A' esaszári kormány is hajlandó a' rabszolgakereskedés megszüntetésire 's a' külminister a' követ-kamra ülésében juliusban kijelenté, hogy a' gyalázatos rabszolgakereskedésnek nem sokára vége lesz. — A' porosz és württembergi király Münchenben a' királyt meglátogaták. — Darsmstadtban dec. 1jére vannak a' Rdek özszezhiva. Ponsonby l. és Rezsíd b. oct. 15kén érkezett meg Maltába, az utóbbi már Parisban van. — A' Tunis előtt állomásozó francia hajócsapat parancsot kapott Toulonba visszavitorlázni. —

Schelling Berlinben nov. 15kén töménytelen hallgató jelenlétiben kezdé el leczkéit. — Az éjszakamerikai kormány hat hadi gözöst épített, mellyeken a' nem rég feltalált lapátos kereket (Schaukelrad) használják. — Német lapok szerint jövő évben Mainzban közönséges német iparmű-kiállítás leend. — Hollandi lapok szerint Luxemburg alkotmányának fővonási köv.: a' nagyhűséget egy kamra képviseli, mellynek tagjai szabadon választatnak, a' kamra ülései nem nyilvánosan tartatnak; a' követek uti költségit megtérítik; ülés minden esztendőben lesz, mellyet a' király nyit meg és zár be és 15 napig tart; a' király-nhg a' kamrát elhalaszthatja, eloszlatthatja és ujat hihat özsze; a' királyt Luxemburgban egy helytartó képviseli, de ennek mindig a' kir. házbul kell lenni. — A' sz. szék 's Poroszország közti egyházi egyezkedés végeredvényirül előleg a' pápa kibocsátott levele után annyit mondhatni, hogy, a' kölni érseknek betegsége tekintetébül, utána következő joggal, segéd adatik; 2) segédé az érsek megegyezésével az eddig speyeri püspök neveztetik, de úgy hogy Droste kölni érsek maradjon. 3) a' segéd egyszersmind a' kölni érseki megye apostoli igazgatója leend. — Genfben a' forrongás egyre növekszik; a' mart. 3kai egyesület roppant munkásságot fejt ki; a' kormány sok következetlenséget ejtett; estvént színházban és utczákon a' marseillaisét éneklik. — Hannoverában a' RR. ülése megnyitása dec. 2ra van rendelve. — M. Ali az európaiaknak a' Niluson és Mahmudie csatornán köv. föltétek alatt engedte meg a' hajózást: 1) hogy a' hajókapitány és matrózok benschülettek legyenek 2) hogy egyiptusi lobogó alatt járjanak 3) vámot fizessenek. Az angol consul tüstint ovást tett e' szabályok ellen, mivel a' portával kötött legujabb kereskedési szerződésben az angoloknak nemzeti lobogójok alatt a' török birodalom minden vizen szabad hajózás engedtetik. Barnett ezr. a' dolgot Ali elibe vitte, de a' vén róka megátalkodott a' hirdetvény mellett. Ugy látszik azonban, az angol a' kereskedési szabadság kérdését Egyiptussal tovább nem igen szándékozik függőben hagyni, mivel az egyiptusi angol consul felszólitá a' kereskedőket, hogy adnák be kereskedési sérelmeket. —

FOGLALAT: Ma

Ferencz m...
ra; gyapj...
hitü népü...
leni idege...
désrül; g...

Ö cs. 's ap. k.

therapia specialis...
kir. udv. kanezellan...
megajándékozni; t...
végre a' mármaros...
nek János ugyanot...

A' nm. magy.

Schrodt Ignác...
györi koronai urod...
remetei kam. urod...
kam urodalmi erd...
parajdi sóáronkká...

Budapest

Figyelemre méltó...
tyg hangzik: Megos...
lensége ujra a' szel...
hogy a' nemesség...
most a' tehermente...
özszeget. — Uj k...
dezzük! ez közjog...
zandunk be, de m...
tés tön e' jog birtol...
hogy a' köznép bef...
gáland; mert mind...
protectiot, felügyel...
szándékunk mega...
konysága érdekein...
mentsük meg egyr...
ulat; másrészt...
get, 's ezt nem az...
vagy kihagyva a' l...
mot veszszük fel 's...
fedezünk; így egy...
mi pedig, kik szab...
adóajánlásban; me...
gye leend az, mell...
hető, hogy mi mag...
lül két harmad hatá...

— Vessünk egy pi...
zónk csiklandósab...
szól ugyanis a' tö...
ellenzik nemzetisé...
kik a' nemzetisége...
édes tudat örvende...
hanem annak csak...
nemeltyeket előbb...
zetet, szabadság...
épen a' reform az...
szen nyugodt kebe...
ször át meg átgon...
helyzetében nem j...
zetiségüket hordjá...
kedvező következn...
képeznek, nem m...
veszen 's vele assi...
nak fel, mi lesz az...
ságnál fogva, me...
egy más czelt; és...
derék szerző a' ne...
némelty észrevétel...
és állandó hatalma...
midőn e' földterüle...

*] Mult Naplónkba...
ve 25 's 26d. s...
nem leend' így...
elemeket szerte...
béli, ha igen...
tassék; 7d. sor...
tentsen viszsa...

**] Ez az főleg mi...
rubb, könnyebbe...
tani megyei rov...
létrehozásápedi...
birtok felmérés...
javaslatot tesze...
en a' mostani l...